

REDACȚIA
D. STR. AULICH (ADAM)
ABONAMENTUL
tru Austro-Ungaria:
1 an fl. 10; pe 1/2
fl. 5; pe 1/4 de an
30; pe 1 lună fl. 1.
de Duminecă pe
an fl. 2.—
România și străinătate:
pe an 40 franci.
scripte în se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 și garmond: priuta-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Anul II.

Număr de Duinecă

Nr. 14.

Christos a înviat!

Să amuțea că acum patimile
și uitării să dăm toate supăra-
le... Inchinaciune să aducem celui
la cărui moarte o lume întreagă
a luat viețată...

Christos a înviat!

În mijlocul bucuriilor ce ne aduce
astă zi a învierii, nu trebuie să ui-
tăm însă patimile prin cari dat 'i-a
să treacă Mântuitorul nostru Isus
Christos. Pentru-că numai aducen-
tăme aminte de durerile fiului fără
măbană al lui Dumnezeu, oi oame-
ni născuți în păcate și triți într'o
lume de mizerii, putem să ne adu-
căm barbăția, fără care viețată noastră
ar fișe și în umiliri nevredice am
trece-o.

Isus Christos nu pentru pătele
lele a suferit moarte pe cruce, ci
lăuda a vrut să dea cum să aduce
rădă. În căile sale vom umbla
mai atunci, când prinusul de
și suferințe îl vom aduce
ca zilele noastre să ni-le uș-
m, ci pentru-ca cei cari vor uria
noi, o viețată nouă să afle
ceastă vale, pentru noi a
...

Mărețele învățături creștinești s'au
și lumea veche și tare au biruit
numai după-ce Isus Christos a murit
pe cruce.

Scump sângele seu a fost isvorul
viețată a lumii nouă, în care în
sclaviei s'a așezat iubirea.

Iubirea sfântă, bunătatea nemărgi-
tă și răbdarea duiosă, în care s'a
trupat pe pământ fiul lui Dumne-
zeu, nici în decursul atâtor veacuri
n'au ajuns să cuprindă însă sufletele
tuturor popoarelor.

Și azi sunt stăpânitori cruzi, oameni
cari par-că de Satana se conduc în
toate lucrurile lor.

Așa ne-am jeluț pe vremea când
românii ungurești gemeau de mar-
tăria români.

În tamnițe ungurești zac și acum
Români, căci lanț se țin de noi du-
rurile și fără sfârșit sunt prigonirile
stăpânirii.

În ziua sfântă a Învierii dacă ne-
vred chiar, clocotește în noi ură im-
păcivă celor-ce dreptatea o neso-
cotește, nu ne vom lăsa răpiți, alina-
vom durerea cu balsamul din cu-
ntele Mântuitorului: „Iubiți-vă unii
pe alții“.

Și ne vom iubi întâiu noi, frați
noștri, d'un sânge și d'o lege, că
numai prin dragostea frățescă ne-
țerămur și vom ajunge să gonim dintre
ni țărânicii și vom face să se ruși-
nească cei-ce prin faradelegile lor ne
amărăse viața. Pentru-că dacă în trecut
murd am suferit, nu țaria vrăjmașilor
ni-a supus, ci pizma dintre noi și scă-
derile, de cari dacă în viitor nu ne
vom ști lăpăda, ajunge-vom ca Judeii
cei plângeau pe ruinele Ierusalimului.

Inchiege-se deci eară prin legătura
sfântă a dragostei de neam toți căți în
trecut frați buni de luptă au fost, că în-
vierea popoarelor aceasta este: să
vadă primejdia și să-și adune apoi spre
luptă toate puterile.

Din parte-ne, după cum în trecut,
așa și în viitor, nu vom înceta să
propovăduim dragostea între frați și
pentru jertfa.

Singură aceasta poate să ne fie
pavăză spre înlăturarea tuturor lov-
turilor și singura pârghie cu ajutoriul
căreia să mai putem mișca din loc
causa mare națională.

Sus să avem deci inimile cu
toții, ca de marea sərbătoare a În-
vierii Domnului să putem lega în
viitor și învierea națională.

Christos a înviat!

Emigrarea în America. Se știe că o
parte mare a locuitorilor din părțile mun-
toase ale Țării Ungurești, Slovaci și Un-
guri, se duc în America, deoarece nu mai
pot trăi de multele mizerii ce îndură în
patrie.

Zilele trecute ziarele maghiare se laudau
că și cei duși în America tot patrioți
rămân și Unguri de cei strașnici. Tot foile
maghiare publică însă acum cu multă amă-
reală epistola ce ia un Ungur emigrat,
are între altele scrie:

„În patria vecheă nu ne mai întorcem, ci
ne-am aici pentru totdeauna. N'avem nici
o țară să lucrăm în patria vecheă (Un-
garia) pentru a ingrașa pe domni, a răbda
foame, să trăim cu pâine în care jumătate e
țărțe. La parte praf de la ferestru, și
pe deasupra să mai fim și execrați pentru
durea mi...“

Din România.

De la

M. M. L. L. R.
la Abazzia, unde și Regina au plecat
trece vreme mai în-
delungată.

M. S. Regina a bin-
trecute, în audiență pe a primi zilele
to: cy din Iași, care arăt Coralie Ga-
multe țesături lucrate de țeranelui mai
șia d-sale. rele de pe mo-

M. S. Regina, foarte mult
țerancelor din Drăgănești, juă a dăruit
rășboiu sistematic de țesut, fa Iași, un
erele școalei de meserii din Că ateli-

Înaintare.

A. S. R. Principele Ferdinand, con-
dul regimentului 4 roșiori, va fi înaint-
nerul și numit comandant al brigădei 8-
curești.

Dela Academie.

Sesiunea generală a Academiei s'a în-
chis. Pentru locul vacant rămas prin moar-
tea lui Odobescu voturile s'au împărțit în-
tre d-nii profesor Onciul și Sutz. Nici
unul nu a intrunit majoritatea cerută.

Șesboiu ori pace?

Lunia trecută, 11 Aprilie, presidentul
Statelor-Unite, Mac Kinley a făcut cunoscut
corpurilor legislative din Washington me-
sagiul su de mult pregătit și așteptat de
toată lumea, asupra afacerii cubaneze.

Așa cum e scris mesagiul, nu îndestu-
lește ni pe unii nici pe ceilalți, ambele
părți -- lăsuesc depeșile din cele două țeri
certate -- se ved amăgite. Și acest punct
de vedere este tocmai cel mai priincios do-
rințelor și țintei urmate de opiniunea pu-
blică a lumii nepreocupate, de toți cei-ce
nu voest să se îmbogățească pe socoteala
sângelui și a morții de foame a celor-ce
stau învrăjbiți, gata să se încaere și
sfișie.

Mesagiul e prea de tot lung, căci face
istoric tuturor răscoalelor cubaneze de
până acum, precum și pe larg peripețiile
răscoalei actuale. În partea lui primă,
scrisă încă înainte de a fi aflat presidentul
Kinley despre proclamarea păcii pe insula
Cuba, de către guvernul spaniol, este răs-
boinic; deși respinge cererea răscoalaților
de a fi recunoscuți de către America drept
„parte beligerantă“ și ca atare tratați în
toate privințele, totuși mesagiul aprobă
intervenția cu arme a Statelor-Unite întru
restabilirea păcii și ordinii pe insulă --
„Vărsarea de sânge în Cuba trebuie să în-
cezeze“ -- este așazicând refrenul ce ră-
sună în expunerile mesagiului la fiecare
pagină sfârșind cu amenințări contra Spa-
niei.

Parta a doua a documentului este cu
mult rai pacinică și i-se vede lămurit că
a fost scrisă după-ce presidentul Mac Kinley
a aflat despre orânduirea păcii pe o vreme
oare-ce întâmplată Sâmbăta trecută, 9
Aprilie

Aici presidentul recomandă congresului
corpurilor legislative americane de a cum-
păni bre hotărîrea guvernului spaniol, de-
claranc că dacă liniștea de arme dată
răscoalaților își va ajunge scopul, s'ar îm-
plini drința americanilor de Nord.

Din ele-ce scriu ziarele europene, reese
lămurit mai ales un lucru, anume: că fără
intervenția puterilor împreună cu Papa,
Spania în pornirea ei oarbă, n'ar fi prins
minte le a proclama liniștea de arme în
Cuba, dar dacă aceasta nu se întâmplă,
cuventu binevoitor al intervențiilor n'ar
fi avut isupra șefului Statele Unite atât pu-
tăre birăfăcătoare, precum se poate ne-
grest onstata în mesagiul seu.

Pe lngă, că deocamdată cel puțin, „a
încetat vărsarea de sânge“, din partea
Spaniei, prin pasul făcut de aceasta, mai
este în primul rînd de mare preț pentru
delăturarea rășboiului între Spania și Sta-
tele-Unie timpul, ce s'a câștigat pentru
tratările și intervenirile mai departe.

Din partea răscoalaților n'a sosit încă
te, primesc ei oare ori ba liniștea de arme
vrem: nehotărîtă.

„Cât despre ceea-ce va răspunde
Isu american la Mesagiul presidentu-
țanele telegrame de acolo spun ho-
Ce majoritatea atât în Senat cât și în
nu din rășboinică ce era, se transfor-
egresit în mai aplicată spre pace.
Dumnezeu să fie așa.

Dotățiunea clerului.

Consistorul gr.-oriental din Sibiu.

În afacerea dotațiunei clerului,
după-cum aflăm, consistorul archidie-
cesan în plen, la 11 Aprilie n., a
făcut un pas înainte. Cam târziu,
dar tot mai bine, decât nici odată. Este
știut, că se alesese o comisiune din
sinul consistorului archidiececan cu
misiunea de a pregăti un elaborat, în
care să se cuprindă gravaminele archidiece-
cesei față cu proiectul de lege
al dlui ministru de culte.

În ședința din 11 Apr. e. elabora-
torul fu desbătut din toate punctele
de vedere. Resultatul desbaterilor a
fost, că consistorul archidiececan s'a
decis, din cauza că timpul este de
tot scurt, a face însuși o represen-
tațiune către corpurile legislative.

Cu reprezentațiunea aceasta con-
sistorul nu consideră afacerea resol-
vită. Din contră, pentru cazul că cu
procedură pentru care s'a decis nu
ajunge să obțină succesul dorit, con-
sistorul archidiececan își rezervă a face
și alți pași ulteriori. Scopul acestora ar
fi de a zădărnici tendența șovinistică a
unui proiect de lege, care poartă firma
cea frum-casă și ademenitoare a unei bi-
nefaceri din partea statului.

În fața primejdiei, care amenință
derămarea autonomiei bisericeii noastre
ar fi de dorit să vedem cât mai cu-
rând angajați în luptă pe toți factorii
normativi din toată metropolia gr.-or
română și luptând din toate puterile.
Lupta aceasta nu ar fi numai în fa-
vorul bisericeii noastre, ci și în fa-
vorul patriei.

1848.

Praga.

11 Aprilie.

S'a întors din Viena a doua deputațiune
a cetățenilor aducend decretul dela Impăra-
tul Ferdinand, rege încoronat al Boemiei,
decret cu dată de 8 Aprilie, prin care se
recunoaște mai întâiu deplina egală îndrep-
tărire a poporului și a limbei cehe cu cea
germană, precum și restabilirea regatului
boem, cu toate apartinențele și căderile
lui.

Pe piața cea mare dinaintea primăriei ce-
lei vechi istorice, unde în 1620 au fost de-
capitați 21 de boeri mari chei, se adună
poporul Pragei săre a se da cetire Scrisoa-
rei prea înalte împărătești.

Articulul I al decretului sună: „Naționali-
tatea chehă să fie pusă ca temelie în așa fel,
încât limba chehică să aibă deplina egală în-
dreptărire cu cea germană în toate ra-
murile administrației de stat și ale învăță-
mentului public.“ Adică ministeriul complet.

Articulul III decidea: „Intocmirea, în Praga,
a autorităților celor mai înalte răspunsabile,
(dietei) pentru regatul Boemiei, cu cercul de
competență lărgit.“

Ear' dieta, a cărei constituire se orânduia,
ca și în alte țeri, pe base moderne, popo-
rale, avea „drept a se chibzui și a hotărî
despre toate afacerile privitoare la țară.“

Până în ziua de 9 c. Ziarele cehe nu ves-
teau nimic despre vr'o sebare plănuită a
acestei zile a lor d'acum 50 ani.

SCĂDERI.

De veacuri ne-am susținut naționalitatea prin biserică, va să zică prin preoțime, care în diferite vremuri a avut biserică străbunilor noștri. Cea mai puternică a preoțimii este Cuvântul ei, rostit în biserici, școli și societate.

Biserica națională așteaptă ca preoțimea ei să fie în această direcțiune la înălțimea chemării sale.

Sufletul nostru a fost zdrobit de adâncă durere, când informați am fost, că preoțimea tractului B.-Comloș a decretat în conferința ei de estimp, că *predicile nu sunt conducătoare la scop* întru combaterea nazarenismului și a altor scăderi de moravuri, cari au atins în parte — durere — și biserică noastră.

Pe când cu bucurie constatăm, că la acest tract e o frumoasă cunună de preoți culti, cari numai onoare pot face clerului, cu totul mistic ne apare faptul, că o asemenea preoțime să se lase influențată de ideile ruginite ale unora, cari cu dragă inimă s'ar absolve doară și dela îndatorirea de a mai veni și la sfânta biserică.

Durerea noastră însă și-a ajuns culmea, când am primit informațiunea, că preotul mai bătrân din parohia centrală a venit cu propunerea: ca preoțimea să nu mai solvească *sidoxia episcopescă și birul protteral*, ci aceste contribuțiuni să se acopere din ajutorul de stat.

Știm cu toții în ce chip demn de admirațiune a acoperit biserică pierderile licențelor spirituale ale protopopilor, de și fondurile bisericesti sunt cu deservire lipsite de astfel de resurse, dar biserică era conștie de primejdia la care s'ar fi expus atunci, când ar fi sacrificat independența protopopilor și înșasi autonomia, prin primirea ajutorului de stat pentru protopopi, sub condițiile sub cari a cela se acordă.

Onoare Preaon. domn protopop Paul Miulescu, care n'a admis la ordinea zilei o atare propunere, ce samenă a cal Troian pentru autonomia bisericeii noastre!

La ce grad de morală națională va sta clerul nostru inferior, când noi am sacrificat cu o asemenea ușurință, necuificabilă independența capilor și demnitarilor bisericești!

Protestez în numele preoțimii noastre: conștie de această primejdie mare pentru biserică noastră națională, și declar că bucuros jertfim pentru susținerea mai marilor noștri bisericești.

Dacă vrednicii noștri predecesori au îndurat bucuros prigonirile amare ale jobăgiei și ale altor confesiuni, cari cu ori-și-ce mijloace nu s'au sfiit a teroriza și maltrata preoțimea bisericeii noastre naționale, sacrifică-vom cu dragă inimă și din ultimul cruceriu pentru susținerea bisericeii noastre.

Nu ași fi arătat aceste chestiuni, tar' me simt dator neamului, ca ast-nod de arătări stricacioase bisericeii să le stîrpin încă în naștere și să protestăm în contra acelor, cari duc stări curente în sinul preoțimii noastre.

Tractul B.-Comloșului, la 26 Martie 1898. **Un preot.**

„Poveste din Ierusalim.“

Creștinii din toată lumea serbează aducerea aminte a celor mai mișcătoare zile din viața pământească a Mântuitorului Iisus Christos, Dumnezeu-Omul, Săptămâna Patimilor și ziua de

Glorie a învierii din morți a Mântuitorului. Ori-cât de mult nepăsătoare să fi devenit o parte a lumii creștine față cu învățăturile fericitoare și de inimi înălțătoare ale Sfintei Maice Bisericeii creștine, totuși săptămâna Patimilor și ziua Învierii ne trezește pe toți din nepăsarea către credință și ne îndeamnă să ne îndreptăm cu evlavioase cugete spre Ierusalim, locul sfântit prin viața pământească, prin patimile pentru omenime și prin glorioasa înviere a Mântuitorului.

Creștinii apusei serbară amintirea acestor mari zile în săptămâna trecută, ear' noi cei rămași credincioși așezămintelor prime ale Bisericeii lui Christos, serbăm această amintire acum în săptămâna aceasta.

Este introdusă și în ziaristica popoarelor datina, și bună datină, de a contempla în articoli asupra marilor jertfe aduse de Dumnezeu-Omul întru mântuirea omenimei din robia păcatului stramoșesc. Există însă în „*Regnum Marianum*“, în statul nostru ce și are ca patron pe Preacurata Maica Fecioară, și o specie de ziare și ziaristi, cari nici la zile mari și sfinte pentru lumea creștină, nu se pot reține să nu-și bată joc de credința creștinilor în Invierea lui Iisus Christos, — adevărate zărele și ziaristii judeo-liberali de la noi. Astfel un ziarist de seară scria în ajunul Învierii (după ritul apusean) prim-articol intitulat „*Înviem*“, în care zice despre învierea Mântuitorului că „e poveste naivă din Ierusalim“.

Obrăsnicie și pace. Suntem obișnuiți cu d'al de astea dela poporul protejat al țerei noastre, dar' că tocmai în preajma celor mai mari serbători ale creștinilor să fim batjocoriți astfel în credința noastră religioasă creștină, — totuși e prea mult. Pe cinstitul autor al articolului n'aveni decât să-l îndreptăm la un mare istoriograf judeu, la *Iosephus Flavius*, care de și judeu și desigur mai bun judeu decât ai noștri de pe la presa liberală maghiară și maghiaroană, nu zice despre învierea lui Christos că e „poveste naivă“, ci scrie următoarele:

„... Si de și la acușele mai marilor noștri Pilat l'a osândit (pe Iisus Christos) la moarte pe cruce, totuși nu au încetat a-l iubi aceia, cari și mai înainte l'au iubit, căci a treia zi li-s'a prezentat de nou, viu cu viața...“

Să ne întoarcem deci cu scârbă de la scriitorii ca cel cu articolul pomenit, fiindu-ne nouă „ca un păgân și vameș“, și să ne îndreptăm inima și cugetul către Dumnezeu nostru și Fiul seu unul născut, Mântuitorul nostru Iisus Christos, rugându-ne cu umilnță ca să ne aibă în mila și iubirea sa de oameni.

Din Munții-Apuseni.

Martiriul lui T. L. Albini. — Prigonire. — D'ale patrioților.

Din Munții-Apuseni 7 Aprilie.

Onorată Redacțiune!

Cele ce voesc să vi-le scriu în această corespondență nu sunt de natură a ne înveseli.

Nu. Nici suferințele din temniță ale dlui Liviu Albini, care suferă pentru o cauză dreaptă și sfântă; nici prigonirile și nedreptatea îndurată de părintele Emanuil Beșă din Zlatna, pentru un toast în sine nevinovat, rostit la o nuntă pe când era încă învățător în Poiana, dar' nici isprava de minți luminătoare (!) a comisiunii agri-

coale maghiare săvârșită la poalele munților noștri, în orașelul Zlatna.

Ear' să trec la obiect.

În zilele acestea având afaceri pe la Alb Julia mi-am ținut de datorință națională și umanitară, să cercetez pe martirul monumentului lui Iancu în temnița ordinară din cetatea Belgradului. Dorință am avut să-l văd, să-i zic o vorbă de mângăere și încurajare — veți ști doar' și fără a spune — că nu mi-s'a dat voie să-l văd. Am plecat cu inima întristată și cu blăstem pe buze la adresa acelor, din a căror barbară răutate, omul acesta suferă în temnița ordinară ca cel mai din urmă făcător de rele. Totuși spre a afla barem ceva despre soarta lui, am aflat, că dl L. Albini suferă de boală grea, căpătată între zidurile inferce ale temniței, dar' suferă cu bărbăție și nevoile boalei chiar, convins fiind, că suferă pentru o cauză dreaptă a neamului seu.

Aibi numai curagiu și tărie sufletească iubite al nostru, căci soarele dreptății va trebui doar' să răsară acuși și pentru tine, ear' până atunci noi cesti de afară, cu gândul la tine suntem, cu dragostea și recunoștința noastră încungirurate-vom neconținut.

A doua veste, pe care voesc să vi-o dau, e analizarea afacerii „*crimiale*“ — mă rog! — a părintelui Beșă.

La zilele acestea, după-cum aflu din isvor sigur, părintele Beșă a solvit 100 fl., pe deasupra dictată de Curie în procesul seu pus la ale din partea unui nemernic condă de topor.

Urzierea și istoricul acestui proces rușinos, dar' rușinos numai pentru cei cari l'au urzit este următorul:

Înainte cu vre-o 3 ani pe când părintele Beșă era învățător în Poiana (lângă Sibiu), un fruntaș din comună și-a măritat fiica. La nuntă între alți români, numai români, a luat parte și dl Beșă, care conform datinei pe la ospețe a închinat în sănătatea soarelui mare. Din acest toast de nuntă un nemernic de om, care răspunde la numele Dr. S. B. a făurit obiect de acușă — falsă — că dl Beșă ar fi agitat contra unei anumite naționalități și ar fi *preamărit pe martiri*.

S'a făcut arătare la procuror în limba maghiară și s'a pus la cale procesul în contra dlui Beșă, ear' la pertractare, lângă corda cea mare de topor s'au aflat încă 2 coețe de toporaș, cari fără nici o mustrare de suflet au jurat, că da, dl Beșă a preamărit pe martiri.

Acești oameni, — uscături în pădurea neanului nostru, sunt: Ilie Georgescu învățător și Adam Micu, vice-notar.

În trei ani de zile a fost șicanat părintele Beșă cu acest proces. De două-ori a avut pertractare finală și în amândouă rîndurile tribunalul l'a condamnat la 25 fl. pedeapsă în ani. La Tablă se aproabă sentința tribunalului cu adaus de 6 săptămâni temniță ordinară ear' Curia schimbă sentința amelor foruri inferioare și dictează pedeapsă în bani în suma de 100 fl.

Aceasta sută a solvit-o părintele Beșă în zilele trecute, alegându-se în fine cu șicane și dese enorme avute în decursul procesului, cu disgust și scârbă față de astfel de roni, — și cu eventuale alte spese pe care le pretinde acum apărătorul, avocatul român, Harsianu din Sibiu, care așa de bin l'a apărât, încât chiar și unii dintre judecători ziceau, că el însuși și-a condamnat clietul prin apărarea proastă a sa.

Ear' acum se vă istorisesc o mare ispravă a comisiunii agricole maghiare, săvârșite nu cu mult înainte de asta în Zlatna. O ispravă, mă rog, în urma căreia țerai noștri sunt dobă de carte și de înțelepene.

Nte oameni dela comitat și anume: un silvicultor și un veterinar cu secretarul lor

au ținut în Zlatna niște așa poreclite: *Prelegeri populare din economie și anume:*

Silvicultorul a vorbit despre „*însemnă-tea pădurilor*“, singurul adevăr ce l'a constatat a fost că din punct de vedere climatic *pădurile sunt folositoare*. Incolo a spus tot lucruri pe cari oamenii le cunosc mai bine decât ei.

Folos practic prelegerea lui n'a avut.

Veterinarul: pe drept s'a făcut de ris; a vorbit despre boalele infecțioase ale animalelor. Dar' întâiu a glorificat pe Bănffy și pe întreg guvernul, apoi pe fișpan și vice-fișpan cari ca adevărați părinți ai patriei dau totul pentru cultura „*nației*“. Apoi a trecut la boalele infecțioase la animale și a spus că se lășese din microbi și acei microbi *toți vin din România* (!) Aceasta a repetat-o de mai multe ori, apoi întrebat fiind cum ar fi să se vindece boala de gură și unghii la animalele de casă, a răspuns spre risul general: Că ar fi bine să faci ca toate vitele să se îmbolnăvească odată, fiindcă odată ar și scăpa.

A spus, că la boala de unghii să le speli pe toate într'o apă, și pe cele bolnave și pe cele sănătoase, ca așa să capete toate odată morbul.

Tot asemenea la boala de gură a zis, că cu balele dela cea bolnavă să atingi pe celelalte, ca așa toate să se bolnăvească odată.

Atât i-a fost toată prelegerea.

Ni am putea face, în adevăr, numai haz din toată isprava acestor prea învățați domni, dacă nu s'ar fi aflat și aici unii români, cari să se facă trăgaci la carul lor. Anume veterinarul a vorbit unguerește, dar' pentru-ca nu cumva grandioasele înțelepciuni să rămână sub obroc pentru nația românească de pe aici, i-s'a făcut talmaciu patrioticul v.-protopop *Montani*. — D-lui încă în vorbe alese laudă guvernul pentru silințele sale culturale, laudă pe comite și v.-comite și apoi pe cei cari au preles li ridică în al treilea cer.

Un om cuminte îi compătimea pentru simplitatea lor, patrioticul v.-protopop însă pentru-ca și pe anul viitor să se învrednicească pe lângă salariul de 800 fl. și de o remunerație de 400 fl. dela guvern, face adesea mai mari trebușoare guvernului decât cei mai mari șovinisti.

Nu-i vorba acest v.-protp. aspiră la *Canonice* și apoi la *Vlădicie*. Dar' dacă Blajul se va încunjuța tot cu astfel de sfetnici bine inspirați de patriotism, apoi vai de nație și vai și de sf. unație.

Numita comisie agricolă a fost întimpinată la gară de toată inteligența din Zlatna și jur. Toți notarii, toți v.-notarii români în frunte cu *Montani*. Apoi țerani români etc. S'a dat din partea comunei un banchet la care a participat întreg *comitetul comunal* majoritatea români. S'a toastat pentru comite, v.-com. guvern etc.

Montani a toastat unguerește pentru reun. agr. și apoi pentru meritosul guvern. A toastat și românește, dar' se spune, că nu-i sta tocmai așa bine ca și când toasta unguerește.

Ca de încheiere să mai amintesc ceva și despre alt patriot și proselitist din părțile noastre, anume despre not. *Albini* din Zlatna, care face trebușoare și pentru guvern și pentru unație. Comuna Trâmpoele a pus-o întreagă în mișcare spre sf. unație. Trâmpoelele aparțin notariatului seu și dinsul se are rău cu parochul de acolo.

Altcum dl Albini nici pe un preot nu poate suferi. Amic ti este numai *Morțani*.

Așa trăim noi pe aici.

Motul.

Un Discurs.

La banchetul ce s'a dat acum e săptămâni în București, în sala Hugo, d. D. Sturdza a rostit următoarea vorbire:

Suntem întruniți în astă-seară pentru a serba o mare victorie a partidului național liberal, o mare victorie parlamentară, o mare

victorie constituțională — votarea și promulgarea uneia din cele mai importante legi organice a Statului — a legii instrucțiunii secundare și superioare.

O lege organică a Statului e aceea, fără de care un serviciu public nu ar putea funcționa. Și cine poate nega, că unul din serviciile cele mai importante ale Statului este instrucțiunea publică?

E dar un fapt însemnat pus la activul partidului național liberal, că a dotat țara cu legile necesare pentru ca instrucțiunea publică să fie asigurată.

Această victorie este și o victorie parlamentară, fiindcă cu egală inimă, cu egală pricepere, au lucrat la dînsa toți factorii chemați de Constituțiune întru alcătuirea unei legi.

Pentru ca o lege să devie un fapt îndeplinit, se cere, ca ministrii să o alcătuiască, ca Parlamentul să o discute și să o amelioreze și ca Suveranul să-i dea puterea executivă.

Ne-am bucurat noi ministrii, plini de recunoștință în inimele noastre pentru ajutorul dat de Parlament, când am văzut cum legea instrucțiunii a fost îmbrățișată de d-voastre cu căldură și cu dragoste.

V-ați bucurat d-voastre, nu mai puțin de cât guvernul, când ați dotat țara cu această lege mare și bine-făcătoare.

Dar a mai fost Unul, a cărui inimă a tresălit de bucurie când a pus semnătura Sa sub această lege, ordonând ca ea să devie executivă.

Cu toții ați înțeles, că Acele este Maiestatea Sa Regele, ale cărui cugetări și fapte sunt tot-d'una atât de strins legate cu simțimentele și nevoile națiunii.

Fie-care din d-voastre și țara întregă cunoaște solitudinea Maiestății Sale pentru propășirea instrucțiunii publice; dar e bine ca tocmai la serbarea de astăzi să ne reamintim cum cugetă Regele în această privire.

Voiu aminti deci câte-va din cuvintele rostite de Maiestatea Sa în cursul frumoasei Sale domnii.

Trei ani după suirea Sa pe tronul României, în 1869, Regele zicea la inaugurarea Universității din București:

„Tare prin voința națiunii, care a văzut în Mine realizarea unui principiu, știu că puterea Mea residă în lumină, și în lumină numai o caut, și de dînsa numai Mă preocup.” (Aplause prelungite.)

Mari cuvinte zise de Suveranul unei țări! La 1876, la distribuirea premiilor școalelor secundare în București, Regele Carol zicea:

„Când un popor ajunge la convicțiunea la care a ajuns poporul român, că nu de la numărul și întinderea stăpînirii sale numai îi atîrnă puterea, ci de la dezvoltarea cuprîntută a muncii intelectuale, morale și materiale, de la răspîndirea instrucțiunii de la treptele sociale cele mai înalte până la cele mai de jos, și peste aceste toate de la încordarea patriotismului său, atunci se poate zice că acest popor trăește și că mulți ani încă va trăi.”

Și Maiestatea Sa adăogă:

„Un mare și generos Rege al Franței zicea în vremurile trecute, că nu va fi mulțumit de cât când fie-care supus al său își va avea

MARTINEZ CAMPOS.

De când războiul dintre Spania și Statele-Unite americane se crede aproape sigur, se vorbește tot mai mult despre mareșalul Martínez Campos. E vorba ca el să fie co-

mandant peste întreaga oștire spaniolă. Este un general iscusit și se crede că va face tot ce omeneste se poate pentru salvarea onoarei Spaniei.

„fertura pe vatră asigurată. Eu voi zice, la rîndul Meu, că în ziua aceea voi fi pe deplin mulțumit, când fie-care Român va ști să scrie și să cetească, căci atunci traul său moral și material va fi asigurat.”

Cuvinte mari și inimoase, înălțate încă prin altele din 1881. Atunci El zicea:

„Suntem Regatul cel mai tîner, și nu cel mai mic. Lucrăm și luptăm, însă cu din punctul pe vedere al instrucțiunii săru tim nici odată cei din urmă. Precum razele în călătoriale ale soarelui lucesc pe România mai înainte decît pe multe alte țări, avemene cultura noastră — soare intelectual — să proiecteze mai imediat asupra popoarelor răsăritene razele sale binefăcătoare. Icestă sfîntă moștenire, care este puternicul adăpost al neamului românesc, trebuie să fie păstrată neatînsă și gelos păzită de noi, desvoltată și întărită de generațiunile viitoare.”

Iar în 1891 El aprecia datoriiile corpului didactic cu următoarele cuvinte înălțătoare:

„Care îndeletnicire mai sfîntă poate fi decît aceea, de a face din copilul de astăzi bărbatul, care mâne va fi chemat să slujească și să înalte patria?”

Am deci dreptate deplină să zic, că Acela care s'a bucurat dinpreună cu noi de o veselie sufletească deplină, cu oasiunea

promulgării legii instrucțiunii publice, a fost Maiestatea Sa Regele; căci El a văzut în această lege o întărire nouă a edificiiului Statului român.

Lui deci, care stă în vârful acestui edificiu, cugetînd, priveghînd, îndemnînd și ordonînd executarea faptelor celor apropiate neamului Lui, i-se cuvine înalta noastră sănătate.

Să trăiască Maiestatea Sa Regele!
Să trăiască Maiestatea Sa Regina!
Să trăiască Principele Moștenitor!
Să trăiască Dinastia!

(Strigăte unanime și repetate de Ura! Să trăiască! Aplause îndelung repetate. Orchestra întonează imnul regal.)

După ce manifestațiunile de aprobare au încetat, dl D. A. Sturdza a continuat astfel:

Domnilor,

Am trecut, de două săptămâni, câte-va zile îmbucurătoare, căci nimic nu este mai îmbucurător pentru un om de cât munca spornică.

Partidul național liberal, partidul cel unit, energic, dătător de viață pentru țară (Aplause), ajunsese a lăncezi, pentru că părea că-i lipsea energia aceea din care au eșit atâtea fapte mari pentru poporul românesc.

Aceasta, cred, d-lor, proven pe care o putem considera pînă serbu dispărută. Partidul național... o na... că devenise el însuși un scop... când partidele nu sunt scop... pentru a se ajunge la scop poli... Se... rea că partidul liberal uitase că... instrument al unui scop, pentru ca... la rezultatul dorit, trebuie să... Socotese că munca spornică pe că... îndeplinit'o în zilele din urmă neîntreru... dela 8 ore dimineața și până la 8 ore seara... această muncă a pus partidul liberal în... în picioare. (Aplause.)

L'a pus în picioare pentru-că el a dat țării legi cari vor rămâne monumente, ca multe alte legi făcute de dînsul, și a mai adus încă un exemplu țerei, că în Parlament nu poate fi vorba de indivizi, ei numai de interesele Statului. Ori-cît de superior ar fi un individ, interesele națiunii și ale Statului stau de asupra. Aceasta este semnatura timpurilor moderne — că cetățenii trebuie să lucreze toți, și cei capabili și cei mai puțin capabili, pentru binele și fericirea țerei. (Aplause.)

Ruptu-s'au din mijlocul nostru căpiva prieteni scumpi, despre cari eu tot-d'una am zis că ei se vor reîntoarce; — reîntoarcerea multor dintre dînșii s'a făcut tot mai în luptele comune din aceste săptămâni.

Cred că discuțiunea care a urmat la legea instrucțiunii publice, este tot atât de onorătoare pentru partidul liberal, cât și pentru țară, așa în cât putem să servim ca exemplu și altor țări culte, atât pentru alcătuirea legii, cât și prin discuțiunea urmată în susținerea ei.

Ne aflam de asemenea dinaintea unui obstacol greu de încunjurat la votarea bugetului, care devenea dificilă, pentru că mi se anunțase că vom fi împedicați să-l votăm.

Nu era vorba de opinii mai bune sau mai rele, ci era vorba că o lege așa de importantă ca bugetul Statului nu putea să rămână ne votată, ori-cine ar fi fost acela cari îl presintau din partea guvernului. Nu putea să nu fie votat bugetul, pentru că s'ar fi desorganizat serviciul acela care dă aliment celor-lalte servicii ale Statului. Modul cu care partidul național-liberal a căpătat și în această privință victoria nu mai prin adăogire de muncă și prin o muncă intensivă, este o dovadă de vitalitate pentru partidului.

Noi, cei dela guvern, nu putem decît să fim recunoscători Senatului și Camerei, că ni-au dat sprijinul lor și au făcut ca să se poată da țerei în modul cel mai regulat aceste două legi importante, așa ca mesul constituțional să nu fie jignit, căci fi fost fără îndoială spre dauna țerei și partidului, când lucrurile s'ar fi petrecut altfel.

Ni-s'a imputat că noi am împedicat terpelările. Interpelările sunt un drept mar al reprezentanților țerei, dar ori-ce lucru bun, când abuzezi de dînsul, rău este. (Pbine! Aprobări unanime.) Și când interpelările ajung să devină un mijloc de a jign mersul trebilor publice, ele nu mai sunt serviciul adevărului, ci sunt în serviciu minciunii. (Aprobări, bravo, aplause.) n'am înlăturat interpelările, fiind că n'av

Maria.

Să 'ntinde noaptea peste văi,
Și plopii 'nalti se 'ndoaie,
In freametele nopții răci,
Ce bat cu stropi de ploaie.
A somnului pleoape cad
Pe-a satului tăcere,
Și visele aripa-și prind
De-a inimei durere.

Abia ntr'un geam spre lacu 'ntins
Mai arde-o lumfnare,
Ce 'ntinde-o punte de schintei
Pe-a umbrelor spinare.
E focul sfânt unei iubiri
Ce-asteaptă 'n duioșie
De ani întregi bărbatul dus
Spre casă să revie.

Un suflet de femee blând
Trăește-acolo 'n casă,
Și 'ngăndurată, stă cosind
Intreaga zi la masă.
Pe-a mării furtunoase căi
Petrece-a ei gândire,
Căci n'a primit, de când s'a dus
De soartea lui vre-o știre.

In ori-ce noapte pînă 'n zori,
Se vede 'n geam lumină,
S'arete drumul rătăcit,
Dacă va fi să vină.
In șirul zilelor pustii
La el numai gîndește,
Și 'ntotde-auna când din somn
Vre-o grijă o trezește.

In cugete și 'n rugăciuni
Spre casă ea îl chiamă,
Și 'n plînsul ei turburător
E un oftat de mamă.

Mereu repetă glasul vechiu:
„Azi trebuie să se 'ntoarne“,
Departa de-a putea gîndi
Că 'n fund de mări el doare.

Prin pîrul ei trec zări de-aint:
Sunt nopțile albite;
Și 'n frunte crețe s'au tăiat
Ca gînduri năcăjite.
Abia la sîrbători o vezi
Pășind prin sat a jale,
Când chiamă-al clopotelor glas
La rugăciune 'n vale.

Și când cocorii se re'ntorc
Și spori...

Ea stă în prag privind perdut
Spre 'ntinsele hotarē;
Cum i-ar șopti un simț secret:
„Azi trebuie că sosește“
Și ochii triști s'aprinde mai viu
Și sufletul ei crește.

De ori-ce vînt clătînător
Speriată ea tresare,
Căci crede c'au sosit din drum
Bătînd să-i dea intrare.
Și rîndunelele când trec
Și cade-a toamnei ceață,
Presimte 'n desnădăjduiri
Perduta ei viață.

Ca 'n vară ultimul salut,
Speranța ei se stînge,
Se 'nchide 'n căscioara ei
Și 'ncepe-a plînge, plînge...
Tăcutul semn îl pune 'n geam,
Și 'n calde rugăminte
Adoarme greu într'un tîrziu,
Cu chipul lui în minte.

Pe vatra strîmtă ard pociumbi
In slabă licărire,
Și adîncimi de somn s'aștern
Pe turburata-i fire.
De-alungul stresinilor vechi

A toamnei vînturi cîntă,
Cum dintr'un schit îndepărtat
S'aude-o arie sfîntă.

Cu pași greoi trec anii lungi
Ca unde turburate,
Ce lasă-o barcă în uitări
Pe stînci întunecate.
Și într'o sară am privit
Spre unica ei fereastră,
Dar' nici un semn, și 'n jurul larg
O liniște sihastră.

Din cîmp suna un freamēt vag
C'a morții închise șoapte,
Ș'un nor trecea spre casa ei
Ca o stafie 'n noapte...
De ziuă când ești în sat
Imi spune-un om pe cale:
„Maria s'aruncat în lac
La plopii înalti din vale“.

Liliei.

In ori-ce floare tu-'mi zîmbești,
In ori-ce steaună te salut,
Și 'n totdeauna peste zi
La tine-i sufletu-'mi tăcut.

nevoie să le înălțăm, căci un guvern trebuie să fie la dispozițiunea reprezentanților țării ca să le poată explica ei cererile, chiar dacă și le pot explica ei înșiși; dar nu se poate uita că datoria noastră, a tuturor, este de a face mai întâiu, ca mersul Statului să nu fie împiedicat și ca să nu se poată aduce în nedomirire ce este bun și ce nu este bun, ce este drept și ce nu este drept, ce este regulat și ce este neregulat. Prin înțelepciune prin energie, ați pus lucrurile în starea normală.

Aceasta va fi, pentru mersul viitor al nostru în lucrările parlamentare, de un mare ajutor.

Am dat tonul acela pe care trebuie să-l urmeze toți (Aplause), toți aceia cari au simțimintul datoriei către țară.

D-lor, țara noastră este mică, este nouă și poporul român nu are mulți amici în lume. De aceea trebuie să fie mai înțelept decât alte popoare și, în trecutul lui el a dovedit această înțelepciune, ear' actele săvârșite de d-voastre în zilele din urmă sunt, cred, o dovadă, că și viitorul va fi cum a fost trecutul.

Imi voiți permite, ca din partea guvernului să ridic acest pahar și să beau în semn de grațitudine pentru parlamentul român. (Ura! Aplause prelungite și frenetice).

(Trăiască Sturdza! Trăiască șeful partidului național-liberal!)

Ferți-vă de beuturi spirituoase!

Aproape zilnic ni-se dă ocaziune să cetim prin foi, că cutare și cutare în cutare loc a căzut victimă beuturilor spirituoase, cari așa se vede, se beau fără nici o măsură și fără nici un cumpăt.

Cu ce se alege cel ce bea fără nici un cumpăt?

Pre lângă că i slăbește mintea și trupul, îl face de rușine înaintea acelora, cari înjură acest dușman, îl face buiguit, îl face trândav și lenos, îl îndeamnă a săvârși fapte rușinoase, îl face a săvârși crime, ca lurt, aprins, jaf și omor; din om cu vază și avere, face un sărăntoc și om de nimic; din traiu bun ce ducea cu familia în îndestulare, devine un cerșitoriu ș. a. ș. a. La toate aceste fapte scârboase omul se împrietenește cu iuțala fulgerului și tocmă de aceea nu mă mir când ved și aud, că acum unul, acum altul cade pradă acestui amic, în fapt dușman omului.

Nu mă mir, că nu mai dăm înainte în avere, căci aproape în toate satele prea se bea mult. Și, Doamne, ce avere frumoasă ar putea avea fie-care tată de familie fără nici o deosebire; dar' ce să le faci, câștigul lor câștigat cu trudă și osteneală, îl dau jidanului, care când s'a așezat între noi, a venit știe Dumnezeu de unde, cu nimic așa zicând, dar' azi, vai! e domn și stăpân preste mulți inși și preste

multe averi de ale lor. Și totuși nu înțeleg oamenii, că ceea-ce fac ei — nu fac bine! Sunt foarte lucrători și au câștiguri după truda lor foarte bune, dar' în zădar, nu sunt harnici de ele, căci birtul nu le dă pace.

Oh, de ar fi așa de bisericosi pre cât le plac birturile, Doamne, bine ar fi! De ar da ei în dar pentru biserică și școala numai 1/10-a parte din cât dau în dar pentru beutură din an în an, am putea ridica o biserică în cât să fie fala ținutului.

Una încă: adese-ori cetesc în foi, că colo și colo poporul inovățește pe aceia, cari ar trebui să fie lui povățuitori, că nu se îngrijesc de el, nu i dă povețe, că nu i sfătuiesc pentru ceea-ce ar fi în folosul lui, cu un cuvânt, nu contribuie cu nimica la înaintarea lui. Va fi și asta, dar' în câte casuri și de câte-ori nu se întâmplă, că poporul nu ascultă de mai marii lui? Să spună poporul nostru din Curte, de ce nu ascultă el de conducătorii lui? Pentru el toate sfaturile bune sunt taină. Vină unul și să mă dea de gol, dacă o poate, atunci să fiu timbrat cu cele mai urite cuvinte din partea ori și căruia.

Prin urmare eu unul și ori și cine va fi acela, trebuie să se simtă jignit atunci, când deodată va trebui să aducă la cunoștință publică trei casuri de moarte, întâmplate din cauza rachiiului, și anume:

În 24 Ianuarie a. c. a murit Iosif Rujoni, un om cu o stare destul de bună;

În 2 Februarie a. c. a murit Adam Tudurescu, un om de stare săracă, și anume așa: în 1 Februarie a. c. el s'a dus la un sat în apropiere împrejurul nostru cu subii (șumane).

Pe banii primiți pentru ele — s'a pus la beute, dar' cu cât a beut în Holde el nu s'a mulțumit, ci trecând printr'un sat numit Homșdia, la o distanță cam de 5 kilometri de la Curte, s'a pus din nou pe beute, de aici apoi a plecat către casă. Fiind noapte, în buimăcia lui a căzut jos, unde a înghețat aproape de tot.

Când au dat de el dimineața, nu se cunoșteau ochii de umflați ce erau. Cum ei venind a căzut și ici și colea până ne mai fiind în stare a se ridica, a șezut pe pământul acoperit de nea, perzându-și toate simțirile. În zădar a venit medicul în ajutor, căci era prea târziu și astfel între chinuri, cred destul de cumplite, și-a dat seara la 6 oare sufletul, după cum a zis medicul. L'au secționat, căci se păreau bănueli. Medicii însă au constatat, că moartea a provenit din rachiu.

Ear' al treilea cas s'a întâmplat în 3 Martie a. c. cu Ianăș Nicoară, om cu stare bună odată, dar' ajuns în cele din urmă foarte sărac, urmările beuturii. Acesta a venit în

28 Februarie de la lucru din pădure. Diminecă în 1 Martie s'a pus de s'a dus la biserică jidovilor, adecă bând toată ziua până a căzut la pământ; ear' în 3 Martie dimineața a murit fără ca medicul să i fi putut da vre-un ajutor înainte de a muri. Toate aceste trei casuri sunt constatate ca urmări de ale beției.

Cui i-a dat dzeu minte — ferească-se, cu nu pot da mai multe povețe aci.

Curte, 6/18 Martie 1898.

I. C.

Afaceri școlare.

(Coresp. particulară.)

Conform anunțării făcute, reuniunea învățătorilor gr.-or. români din despartământul protopopiatului Hălmașiu și-a ținut adunarea sa de primăvară în 5/17 Martie a. c. în comuna Iosășel.

Deși timp nefavorabil, membrii reuniunii în număr considerabil, au venit și din cele mai îndepărtate părți, — ceea-ce numai spre onoare le poate servi.

Dimineața la 9 ore se săvârșește chemarea Duhului sfânt, după care membrii se întrunesc în ședință în localitatea școlară.

Aici președintele reuniunii Michail Vidu învățător în Hălmașiu, prin o vorbire în adevăr classică, în care arată rolul important al școlii la toate popoarele, din timpurile vechi până în zilele noastre și insistând asupra postulatelor instrucțiunii școlii române a cărei cultură să se cristalizeze în iubirea bisericeii și a națiunii, — fiind aplaudată cu însuflețire, deschide ședința.

Se face apel nominal, și se constată că a fi prezenți la 30 membri, ceea-ce dovedește interes laudabil.

Conform ordinii de zi, urmează mai multe puncte referitor la: încasarea taxelor, pertractarea raportului bioului și a altor rapoarte ale bioului central; la cari iau parte înai mulți vorbitori și după discuțiune întinsă se iau concluse în cadrele de competență.

Învățătorul din Crocna, G. Frugia, își ce teste prelegerea practică din Geografie despre „cerce și comitat“, ear' Dionisie Sida disertază într'un operat, ce dovedește multilateralitate și mult zel din partea autorului: „Despre corpurile cerești“. Ambilor disertații li-se votează mențiune protocolară.

Celelalte operate încurse se predau spre cenzurare unei comisii compuse din învățătorii: Michail Vidu, diaconul Enea A. Joldea învățător (Hălmașiu), N. Popescu (Hălmașiel) și P. Magier (Bodești).

După aceste, amăsurat programei, ur-

mează discuțiune asupra mai multor chestiuni școlare actuale, cari toate se pertractează cu multă obiectivitate și pricepere.

La propuneri și interpelări, ca conclud important amintesc decizia luat în principiu, de a se organiza un cor tractual din învățători și eventual alți inteligenți, cari la adunările reuniunii să aranjeze producțiuni musicale-literare, în scopul acuirării de surse materiale pentru scopurile reuniunii. Cu chipul și modul executării acestui conclud se încredințează președintele M. Vidu, a procede după modalitățile ce va afla mai ducătoare la scop.

Din partea reuniunii se aleg apoi învățătorii Savu Dorca (Saturău) și G. Tomșa (Holtmizeș), ca la adunarea generală a reuniunii aradane, dincoaci de Murăș, să se prezenteze cu prelegeri practice pentru disertare.

Ultimul punct a fost staverirea locului adunării viitoare, care cu majoritate să defige a fi la Vața-de-jos.

În fine, eshauriată fiind ordinea de zi, președintele în termini aleși mulțamește membrilor pentru zelul și interesul dovedit, precum și oaspeților prezenți — între cari Ioan Karácsnyi, notar cercual; preoții Tr. I. Magier, Ioan Serac, învățătorii reuniunii-surori Buteni: Nicolae Boșcaiu (Bodești), Corn. Novac (Almaș), și P. Șeviciu (Dieci), pentru interesul și onorul făcut față de reuniune, — după care apoi ridică ședința.

După adunare participanții se întrunesc cu toții la un prânz comun în ospătaria „La Criș“. Aici a urmat o serie de toast frumoase și însuflețitoare, între cari amintesc următoarele: președintele M. Vidu, pentru capii conducători ai bisericeii și școlii; preotul Traian Magier, pentru învățători; preotul Georgiu Costina în calitate de învățător — pentru oaspeți; Dionisie Sida, învățător — pentru preoți; Nicolae Boșcaiu pentru concordia dintre preoți și învățători, — și altele încă, tot atât de calde și plăcute.

Cu un cuvânt reuniunea și-a achitat în mod conștiu și demn datorințele sale. Și e sincera dorință a inimilor nobile, ca pe calea apucată să pășească numai tot așa — înainte!

Un pas greșit.

Pecatele noastre. Să ne reculegem.

În toată ziua auzim vorbindu-se: că de când știe țeranul român carte, s'a stricat. Oare să fie adevărat? Cum? Când toată lumea e convinsă, că numai prin lumină, prin știință și dorința de a ști multe, poate să înainteze; noi să fim de credință, că pe

Și până în visul mai adăuc
Tot blânda-ți față o zărese,
Dar' tot același cânt duios...
Căci singur, singur mă trezesc

Vrăjit am stat naintea ta în cale,
În ochi aveai zimbiri de primăvară,
Și-abia un basm de fericiri și jale
Mai sună azi în amintiri de sară.

Ai fost un vis cu aripi fermecate,
Ce-atinge în taină inima în sburare,
Spre a lăsa-o cu regrete-uitate,
Mai turburată în drumul sorții mare.

Din oare tăcute.

Se perde gândul câte-odată
Ca în somn un glas tânguitor,
Și peste calea-amintirii
Cad umbrele uitărilor.

Și-abia prin suflet mai adie
Uitate sorți în sbor de clipi,
Cum ai aude prin ruine
A timpului ușoare-aripi.

Ca visuri de copil senine
Sunt zilele de primăvară,

Ce-apun ca arinonii tăcute
În liniștile adânci de sară.

Dar' zilele târzii de toamnă
Ca griji și temeri turburate,
Ce apasă inima sdrobotă
C'a morții umbre întunecate.

București, 20/III 1898.

Traian Mihailu.

Cum se învîrte roata vremii.

(Nuvelă).

George Niculean din satul Mărceni, era om cu stare. Moștenise dela părinți puțină avere, dar' mai câștigase în căsătorie cu soția sa, și avea atâta, de pută trăi domnește. — Nu știa omul însă cum să-se cumpenească și necumpenirea îl duse la gura flintănei. Pe ziua ce trecea, badea George vedea, că averea lui scade și acuși numai are nimic.

Când își trăgea seamă de purtarea lui, se mângâia singur: că n'are noroc și pace.

Ei, dar' norocul e după cum și-l face omul.

Norocul fugea de badea George, pentru-că

și el fugea de noroc și eată cum: când era vremea lucrului, el umbla pe la birturi, ear' chiverniseala averii o lăsa pe mâna slugilor, cari știau cum se mărește simbria slugiei. — Nu erau adunări, în cari George-a nost să nu îndă vorbă și încă vorbă aspră, în-cât pe toți înproșca și apoi atunci ține-te la procese, din cari tot el eșia scărmanat și bine tuns.

Năcăjit, mai injura norocul, că fuge de el.

Se trezise omul nostru, că e rău, dar' acum era târziu, că avere numai rămăsese, sărăcia bătea toaca în casă și sufla a pustie prin toate colțurile; ear' șglăia de copii săreau flămânzi în jurul mesei, strigând după mălăiu....

Dă încoaci, dă incolo, nu știe ce să facă, cum să-i vină binele. Deodată i vine un gând bun.

Auzise că în satele vecine niște oameni, cărora odată li-a mers rău — au format o lege nouă — și acum le merge bine, crezuse, că n'ar strica să cerce să vadă, doar' e mai bună legea aia. Zis și făcut.

Când vine înapoi dela acel sat, badea George era pocăit. Așa zicea el: Că domnul îndreptat pașii lui către cale adevărată, darul s'a pogorit preste el

Era omul nostru pocăit din creștet până în tâlpi. Nu injura, nu blăstăma nu... făcea nimic, ci tot se ruga din cărțile cari le-a primit dela ceata pocăiților. I-se spuse dela căpetenia pocăiților, că acum e om sfânt și că nu trebuie să plătească bir și alte dări. — Credință, nu vorbă.

Dar' cu toate acestea, a rămas tot lipit de sărac și plin de prunci.

Avea omul nostru între mulțimea de purădei un copil foarte de treabă, care de și sărac, dar' dela școală și biserică pentru lume n'ar fi smintit, ci mergea regulat și se ruga. Și știa băețelul toate trebile. Învățătorul din satul lor le istorisise de multe ori despre credința oamenilor. Apoi le explica însemnătatea credinței străbune și ră-tăcirea grozavă a acelor oameni ce se țin de „secta pocăiților“. Ei fiind oameni nepri-cepuți și cu puțină învățătură explică într'alt chip învățăturile sfintei scripturi.

Acestea și altele mai multe auzind copilul lui George, nu era putere care să-i deslipească de sf. biserică. Tată-său încerca, dar' înzadar. Ba, o și pășise. De câte ori veni: dela adunare, ori era acasă și voia să cânte pe coarda pocăiților, copilul întreba pe tatăl-său: care sfânt părinte pocăit a făcut glasul ce cântă, ori cine: făcând cărțile de pe care cântă și altele.

șeranul român știința de carte îl duce la pierire? — Să fie adevărat? Voiu răspunde eu:

Trăind toată viața în mijlocul plugarilor români, am putut observa ceva. Dacă un plugariu știe ceva carte, adică să citească puțin și să-și scrie numele, crede că e învățat, poate fi domn, și urmarea este, că începe a nu lucra și a perde timpul în zădar. Ce a câștigat? Nimica. *Domnia nu stă în aceea, ca să nu lucrezi.* Aceea e trândăvie. Câți economi, cari se credeau, că și ei pot fi domni, — știind ceva carte și având ceva avere — prin necumpătare și lene au ajuns să mănânce toată moșioara părintească și la urmă să fie slugă la alții. Ba, unii ca să samene și mai bine cu domni, apoi au lăpădat portul românesc — șuba și cioarecii — îmbrăcând port străin, în credința că acum cu adevărat sunt domni, dar mulți ajungând la nimica, apoi se duc la orașe și acolo ajung tăetori de lemne și măturători de stradă.

Cineva a zis: Cartea în mâna plugariului este ca cuțitul în mâna pruncului. Or se taie, ori taie pe alții.

Și în câțva are drept.

Vedem chiar azi o mulțime de plugari că ori se cred a fi domni și atunci să pun pe ședere și se dedau la petreceri, ori să pun la ceartă cu inteligența, crezând că dacă știu ceva, apoi știu toate.

Deși nu se poate zice, că sunt multe sate cu oameni de felu rău, totuși nu semnu bun pentru noi. Căci plugariul român ar trebui să fie de pildă, pentru-că are o mulțime de vrășmași cari caută să-l despoaie de avere și să-l lase pe drumuri ca vai de el. Să grijească mai bine ce face.

Învățătura ce o primește plugariul în școală e de aceea, ca să aibă cunoștințele de lipsă în cât se ține de el ca plugariu și să nu fie inapoia plugarilor de alte neamuri. Un plugariu care știe carte trebuie să fie harnic, blând, deștept, lucrătoriu bun, înțelept, alinat și cu frica lui Dumnezeu. Întru aceasta se cuprinde învățătura. Și nu cred, că școala să-l învețe altcum decât numai așa.

Cumcă o parte dintre țeranii noștri au apucat pe cale rătăcită, și inteligența e de vină.

O mulțime — ba poate partea cea mare — a inteligenței noastre, a eșit din sinul plugariului român. Dar petrecând viața, — până ce acei tineri au ajuns să fie de sine stătători — ne surprinde observarea, că nu voiesc să recunoască, că sunt din popor, ci joacă pe „aristocratul“ despretuind brațele cari l'au purtat. Dacă țeranul are ceva afacere, apoi numai cu audiență poate să pătrundă în casa aceluia, fie acela preot, ori avocat, fie medic

ori notar, fie chiar și învățtor. (Asemenea cazuri din fericire, sunt excepțiuni! *Red.*) Și aceasta nu e corect. Pentru-că și cel mai din urmă plugar știe să judece, că e disprețuit. Urmarea va fi pierderea dragostei și a încrederii în ai săi, și la urmă disprețul vădit, care în timpul din urmă s'a ivit mai preste tot locul — fiind nutrit puternic și de dușmanii neamului românesc.

Crede preotul că e destul, dacă merge și servește la altariul divin, ori săvârșește altă misă de lipsă, ear' altceva să nu facă nimic? Cu toată nepriceperea, țeranul judecă, și pretinde ca preotul să fie medicul spiritual. (Noi credem că cei mai mulți preoți așa și fac. *Red.*) Din bătrâni s'a trezit, că preotul să'l mângâie în ori ce suferințe. S'a trezit, că în tot locul să fie în frunte preotul, eu fapta și cu sfatul. Și îi cade cu greu, când vede că preotul său de azi afară de oficiul său nimic nu face ca să nu pretindă ceva remunerație. De aici apoi ura care a trecut și asupra sfintei biserică, de aici apoi părăsirea credinței străbune și trecerea la felurite secte religioase.

Ori crede avocatul român că și implinește misiunea corect atunci, când pentru fie-ce bagatel își croește spese mari de pe spatelul bietului țeran, și că l'primește brusc, aruncând cuvinte aspre, care l'fac că mai bucuros să caute pe avocatul străin, fie acela chiar și ovreu, numai să'l primească blând. (Noi suntem de altă părere. *Red.*)

Sau crede învățtorul sau ori-care altel de funcționari, că e destul să lucreze chiar numai atât cât sunt restrinse oarele oficiale și încolo nimic pentru neamul său?

Să nu ne mirăm dar', dacă țeranul a început a fi nelcrezător în unii dintre conducătorii săi.

Ce să facă însă când e lăsat prada lupilor. Să judecăm numai sincer cât munceste țeranul și tot pentru altul. Să ne recunoaștem fie-care păcatele și să fim cu mai mare iubire către neam. *Ne vorbim ei fapte.*

E afurisit de Dzeu, acel copil, care nu-și iubește pe mamă-sa și pe frații săi.

Tot așa putem zice și de frații români cari din gură strigă că sunt români buni, ear' cu faptele dovedesc contrariul.

În fapt, așteaptă cu poftă nebună după os de ros.

Să ne reculegem până nu e târziu. Să ținem strinși unul cu altul, ca frați cu frați și să nu ne lăsăm seduci de momeli.

Să fim toți Români adevărați chiar și în fața torturilor celor mai grele.

Ce folos vom avea că noi ne vom încovoia sub voia dușmanului, ear' posteritatea,

urmașii noștri ne vor blăstema pentru soartea ce le-am așternut-o.

Modele bune avem în istorie, numai să urmărim faptele.

Delatěl.

Dela Sate.

Din Măgulicea.

Domnul preot din Măgulicea, Laurențiu Juga, ne trimite un atestat scris de numeroși locuitori din comuna dsale, mare parte membrii sinodului parochial.

Credincioșii încredințați păstoririi domnului preot Juga spun foarte laudabile lucruri despre preotul lor, și anume că prin anii 1883 prin înțeleapta și buna lui îngrijire a câștigat loc pentru școala, a edificat școala și din al său a dat pentru acest scop 100 fl.

Tot prin zelul preotului s'a edificat în anul 1890 și biserica nouă, pentru care scop a dăruit domnul preot din al său 177 fl. 28 cr.

În decurs de 31 ani de păstorie numai binele obștesc a servit dl preot și și-a câștigat merite și titluri de a fi iubit de poporeni săi.

Dăm loc acestor rectificări, și din partea noastră rugăm pe domnul preot Juga, să se îndestuliască cu alipirea credincioșilor săi, și dăm sfatul ambelor părți, să pună capăt certelor, cari numai folositoare nu pot fi pentru reputațiunea preoției, dar' s'gduie și morala în popor.

Intimpinare.

În Nr. 52 al prețuitei foi „Tribuna Poporului“ a apărut o corespondență din Munții Apuseni și subscrisă de „Fidelul“.

Cu privire la celea raportate de acest „Fidel“ referitor la producțiunea teatrală împreună cu joc din 20 Faur ținută în Bistra, ne permitem a declara următoarele:

1.) Nu e adevărat cum-că la inițiativa, cu știrca ori învoirea subscrișilor preoți s'ar fi jucat ciardaș cu ocaziunea numitei petreceri.

2.) Nu e adevărat că publicul ar fi părăsit petrecerea noastră, și că nu și-ar fi petrecut românește ca la o petrecere româ-

neasă, ce a fost într-o adevăr până dim-

neața; 3.) E cea mai sfruntată minciună, că subscrișii am fi petrecut cu cineva până în cealaltă zi sara.

Toate acestea la timpul seu le vedea cu martori.

Provocăm pre dl „Fidel“ se-și documenteze afirmările sale, — la din contră îl acuzăm de ceea ce e în adevăr: Un mincinos obrasnic, înaintea căruia minciuna e virtute și calumniarea oamenilor cinstiți profesiune predilectă.

(Dorim și noi să se lămurească chestia, ca astfel să nu planeze asupra Munților asemenea rușine. *Red.*)

Primiți de Redactor stima ce vi-o pas-trăm. Bistra, 6 Aprilie 1898.

Petru Simu,
preot.

Alexandru Pap,
preot.
Romul Marcu,
preot.

Bibliografie. Ven. consistoriu din Arad prin ordinul Nr. 169/898, a aprobat „Intaia cartu de cetire și scriere pentru învățarea limbei magiare, în școalele populare române, compusă de Ioan Roman, învățtor în Scitîn, totodată a recomandat-o tuturor protopresbiterilor și prin dênșii și învățătorilor acestei diecese spre folosire în școlile noastre.

Învitate re la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe anul 1898 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an	fl. 10.-
Pe 1/2 an	„ 5.-
Pe 1/4 an	„ 2.50
Pe o lună	„ 1.-

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.-

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagini.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI“

mulțime de întrebări cu cari îl supăra pe biet tatăl-său.

Dela o vreme începu și George a se înduioșa, căci cum se cade încă nu știa toate tainele pocăiților. Și apoi drept vorbind, nici nu-i venia la socoteală, că la adunarea pocăită care de care se ține mai sfătos. Ei! dar' dacă odată s'a legat, trebuie să țină, și cu atât mai tare, că pe Dumineca viitoare era publicată „adunarea cea mare, când va veni dela Seghedin capul pocăiților.“

Vine și Dumineca. Atunci badea George și încă cu câțiva frați merg la adunare: eată că a ajuns și cel mai mare: Un fel de măistoraș limbă stricată, care după ce-l îndeamnă să se pocăiască cât mai mulți, ceru diurna de 4 fl. *) și se duse.

Aci avu George privilegiu să vadă frații lui de credință. Tot se mira și nu-și credea ochilor. Eată-i. Iosca Prichindel, care a omorât vre-o câțiva oameni. Ioan Amarnicu, care în tineretă fura strugurii cu carul. Trandafir Mândruț, care tot vindea la vin și nu se mai găta, și tot bea și nu se

*) Că mă rog, zic ei, capi cei mai mari ai pocăiților, cari de comun sunt unguri și ovrei, auzi, ovreu! și pocăit! — căci nu pot umbra fără diurna. Așa dar' pocăiții nu plătesc bir popese, numai bir jidovese.

a venit.

mai s'fșria, de și avea numai un petec de vie. Apoi vede și pe nana Părăschie, plină de abidă și de jele — că pe vremea trecută lăsa casa bărbatului și lua drumul Dobriținului. Și câți și mai câți, tot de acești oameni, vrednici de pocăință.

Înghiți odată în sec și pleca capul, rușinat, să nu-l vadă nime. Cine știe ce gândea l'??

Unul din obștea pocăită aduse vorbă că lumea vorbește că s'ar fi spart fundul la cassa societății. Și din una în alta ajunseră să sconteze cassa și după ce socotiseră cât au dat fie-care, au aflat, că abia se află bani a 10 parte din câți ar trebui să fie. Luat de scurt cassariul, care totdeodată era-oarecum-vâlfa pocăiților, mărturisii că da, el l'a scos, dar' cu gând să-i pună eară la loc. Întrebat fiind cum a scos, fetița lui, cam de vre-o 4—5 ani și grăbi se spună felul, că adecă stând culcat scotea cu vârful cuțitului tot unul câte unul banii cei albi pe gura picului. — Toți se mirară. Unul mai îndrăzneț îi zice că acest lucru e păcat mare. El, plin de încredere, răspunde că nu pentru-că sufletul n'a greșit ci numai trupul, ear' ce face trupul, sufletul nu e de vină.

Resultatul a fost că pe bacea — pardon pe sfinția sa — l'a dat din slujbă, punându-i

canoane, să umble din sat în sat să îndemne oamenii să se pocăiască.

Cu toate că badea George să stricase rău prin desmerdările de tot felul, — totuși a mai rămas în el simțământ de cinste și de dreaptă credință, care acum, după ce văzuse trebile pocăiților în toată forma lor, a început a-l mustra, că cum se poate pune cu oameni de soiul acela.

Scărbit de purtarea și îngâmfarea lor, le aruncă cărțile, zicându-le: „Închinu-vă sata-nei cu credința voastră cu tot, acum vă cunosc ce plătiți și cât sunteți de drepti. În loc să fiți de omenie, sunteți răi; în loc să faceți pace, voi stricați casele oamenilor, abu-năoară ca George vărariul, care ține 3 mueri străine la casă; ear' noaptea în loc să stați la rugăciune-cum faceți lumea să creadă; voi faceți celea mai mari blăstămășii și nebuunii“.

„Lăsu-vă lui Dzeu, să vă judece.“ Astfel năcăjit se întoarse acasă, unde mai primii vorbe de mângâiere și dela bătețul seu, care nu lăsa ocaziunea, să nu-l ocărăscă pe tatăl seu. Cu inima ușurată spuse George bătețului seu că acum e într-o adevăr pocăit, dar' nu după felul celor rătăciți, ci după cum a lăsat Dzeu și spun cărțile sfinte.

În ziua viitoare se duse la preotul lui și îi spuse treaba, rugându-l de ertere și să-l deslege de păcat, fiind-că așa de tare a păcătuit, părăsind biserica și așezământul rămase de sfinții Apostoli.

Pocăința creștinului nostru a fost depănată căci acum nu mai umbra de ici-colo perzând vremea, ci cu întreagă familia lucra și m-trudea, ear' Dzeu le răsplătea, că în urma lucrului lor se vedea sporiu înzecit. Așa și acum earăși adunase avere destulă. Pentru aceea George nu-și perdeva cumpătul, ci lucra mereu și punea prisosul la parte.

În zile de lucru, de dimineața până seara muceau toți, ear' Dumineca și în săbători toți mergeau la biserică și ascultau sfânta rugăciune. Dela casa lui nu mergea nici un s'erac fără de a fi miluit și ajutat.

Când cineva făcea glumă cu el, de treburile pocăiților, răspundea: Doamne ferește de oameni ca aceia, ce se țin de „pocăiților“.

Petru Vancea.

Paradă și serbare cu sila.

Cherechiu.

Nu știu în alte locuri cum s'a serbat ziua de 11 Aprilie, dar' că în comuna Cherechiu s'a serbat cu puterea, este dovedit.

Bieții Cherecheni au primit la poruncă câte 2 luminuțe, să le ardă în ferești în spre sara de 11 Aprilie, mare parte au voit apoi să meargă dimineața la lucru, dar' au fost împedecați de gendarmi. și autistia comunală, pe motivul că e sârbătoare.

Mare păcătoșie!

Dar' voi dascăli și preoți unde sunteți? Pentru susținerea ordinii 8 gendarmi au stat la dispoziție

In Siria.

Fibirul n'a iluminat, judecătoria da.

La biserica cea unită și cea ortodoxă română la 10—11 ore în 11 Aprilie s'a ținut serviciu divin pentru împăratul după rânduială, la recercarea și cu asistența celor dela cârmă. (I.)

In Arad.

A asistat la liturghie P. S. Sa Episcopul cu cei din giurul seu. Din popor nimeni!

In Covăsinți.

La noi ziua de 11 a. c. s'a serbat într'un mod neobișnuit, poate ca nici într'o altă comună românească.

Marele patriot preotul Miklós János a ținut slujbă de mulțumire, ear' la sfârșit a rostit celor prezenți — între cari mulți străini — o cuvântare patriotică despre însemnătatea zilei, apoi, însoțit de antistie și de unghurii invitați, s'a dus în școala română și a vorbit și elevilor despre aceeași temă.

Ca sârbarea să fie cu atât mai solemnă, s'a îngrijit, ca treasurile să fie așezate în altarul sf. biserici și să se dea mai multe salve. La sârbare au luat parte și cei 3 învățători români cu elevii.

Poporul peste tot s'a abținut dela sârbare, de și e fost anunțată

E de notat, că același „vrednic” preot ca ocazia sârbării milenare încă a ținut vorbire patriotică în sf. biserică, preamărind pe Maghiari. La alegeri totdeauna mare corcaci, — ear' răsplata e: ajutorul de stat.

Oare nu e rușine, că asemenea preot mănăncă prescură românească?!

NOUTAȚI

Arad, 14 Aprilie n. 1898.

Impotriva mișelilor ce ziarele greșite au scris la adresa dlui Dr. Barbu, preot în Pecica, prin o lămurire mai lungă. După ce vedează în contra minciunii că și-ar maghiarizat numele, dl Dr. Barbu scrie pe larg toate uneltirile ce Ungurii au pus la cale în contra domniei sale. Vom publica întreaga scrisoare într'un număr viitor.

Amintirea regretaților vrednici români Aurel Suciu, avocat în Arad și Dr. P. Cornu, medic în Sibiu, mutați prea de timpuriu din această vale a plângerilor, — au ținut s'o eternizeze presidentul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, prin contribuția sumei de fl. 6 la fondul întemeiat de Reuniunea amintită, cu scop de a ajuta văduvele și orfanii meseriașilor români din Sibiu. Acest fond, precum se știe, se alimentează din sumele ce s'ar destina de rudeniile și amicii iubitorilor reposesați, pentru canuni.

Intrebare. Prin trecerea la celelalte țări a lui Aurel Suciu, cercul electoral al Șiriei a rămas fără un

representant în Sinodul eparchial. Intrebăm pe ven. Consistor, de ce nu a dispus încă alegerea? Mai ales pentru că în alte cercuri, unde a fost vacanță, a hotărât ziua alegerii! Ba s'a pus în circulație și numele celor ce trebuie să iasă aleși.

Dela temniță. Dl G. Micu, inv. făcându-și osânda de 2 luni temniță pentru preținse agitațiuni, a părăsit Marți temnița din Cluj.

Corpurile legiuitoare ale României. Camera și Senatul, după ce s'au votat bugetele, Marți au luat vacanță. Se vor deschide la 20 Aprilie v.

Expoziție industrială locală intenționează a aranja în toamna a. c. „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. Precum ni-se scrie din parte competentă, Reuniunea în scopul câștigării fondurilor necesare pentru acoperirea premiilor și a celorlalte spese, s'a adresat de cu vreme aproape la toate băncile noastre cu rugarea, să vină în ajutorul Reuniunii cu cât de modeste sume de bani. Direcțiunea Institutului de credit și economii „Albina” din Sibiu a răspuns cea dintâiu apelului Reuniunii, că de și din cuota de binefacere pro 1898, i-a fost peste puțină a vota ajutorul cerut — dacă Reuniunea va aranja expoziția, Direcțiunea îi va vota la timpul seu un ajutor bănesc în contul cuotei anului viitor. Rezoluțiunea aceasta a fost luată de comitetul Reuniunii cu plăcere la cunoștință și s'a conștient de a lucra de pe acum în scopul aranjării expoziției. Având în vedere scopurile, ce se urmăresc prin aranjarea de asemenea expozițiuni, cari au menirea de a deștepta ambițiunea în măiestrii noștri de a se produce cu lucruri desăvârșite, de a emula între siaz și mai presus de toate de a atrage atențiunea străinilor asupra lucrurilor egite din mâni românești — ar fi dorit, ca factorii competenți, cari au și priceperea recerută și le este dată și puțină — să întindă mână de ajutor „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”; carea bine ar fi să fie imitată și de celelalte Reuniuni-surori.

Vânătoare asupra — Românilor. Ziarul local „Arad és Vidéke” aduce știrea, că la tribunal s'a pertractat procesul împotriva șumarului Mészáros János, care anul trecut a împușcat un Român. Zice, că l'a împușcat pentru că avea bănuiele, că venează în pădurea din Chișineu a arhiducelui Iosif. Vorba e însă, că chiar foaia ungurească spune, că păzitorul de pădure încă de cu seară a vestit doi gendarmi să meargă cu el la — pândă. A doua zi dimineața au și văzut în depărtare „Valahi”. S'au luat după ei și când aceștia n'au vrut să stea, au tras cu pușca. Unul, Ioan Roșca, a și murit în urma glonțului ce a primit... Are trei frați și a lăsat în urmă-i patru copii.

Dacă nu le este frică de lege și D-zeu șumarilor Unguri, ar putea să aibă teamă de neamurile celor pe cari li împușcă întocmai ca vânatul.

Representațiune teatrală, împreună cu joc. Corul plugarilor români gr. or. din Ietar (com. Timiș) arangiază, sub dirigența d-lui învățător Virgil T. Amandia ca de obicei în fiecare an, astfel și în anul acesta cu ocaziunea sârbării hramului S-tei biserici la 6/18 l. c., adică a doua zi de Paști, concert împreună cu joc, în curtea școlii din loc. Se va preda piesa teatrală „Paza măicii sfinte”.

Invitări separate nu s'au făcut. Pe această cale deci se invită toți cei-ce doresc a participa. Trăsuri la dispoziție la gara din Topolovețul mare. Prețurile de înțrare: familie 1 fl.; persoană 50 cr. Inceputul la 8 oare seara. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului coru-

lui și ajutorarea pruncilor săraci dela școala confesională din loc.

Oferte maritimioase se primesc și se cuitează publice.

Distincție. Societatea „Carmen Sylva” din Graz, înființată de studenții universitari români, a ales pe dl Zaharia Boiu, asesor consistorial în Sibiu, membru de onoare.

Ținerimea din Șiepreușiu arangează pe ziua a doua de Paști o petrecere, al cărei venit curat este destinat pentru ajutorarea școlarilor săraci

Curs de îngrijitoare. În sensul ordinațiunii dele 30 Novembre Nrul: 5894-1897 a preaveneratului Consistor metropolitan gr. cat. din Blasiu, în 1 Maiu a. c. la Asilul de copii gr. cat. din Blasiu se va deschide un curs de 6 luni pentru pregătirea și calificarea acelor candidate, cari doresc să fie aplicate ca îngrijitoare la Asilele de copii permanente.

Candidatele cari doresc se fie admise la acest curs au să dovedească:

1.) Prin estrasul matricular de botez, că au etatea între 18—40 ani.

2.) Prin atestat școlastic că au terminat 6 clase populare, sau cel puțin că știu ceti și scrie bine, cunosc cele 4 operațiuni din comput, știu vorbi și scrie bine ungurește; au ton curat și auz musical.

3.) Prin atestat dela primărie, subscrisă și de preotul local, că au o purtare morală bună.

4.) Prin atestat medical că sunt deplin sănătoase.

Șoțiile învățătorilor, văduvele și orfanilor vor fi preferați.

La acest curs vor fi admise 10 candidate pentru aceea numai cererile intrate până în 28 April st. n. vor fi luate în considerare. Blasiu, în 10 April 1893.

Ioan Negruțiu,
presidentul senatului.

Societatea pentru fond de teatru român. Din Hațeg aflăm următoarele: În conformitate cu hotărârea comitetului societății pentru fond de teatru din Brașov, adunarea generală anuală a societății se va ținea în opidul nostru Hațeg, și după toată probabilitatea în sârbătorile Rusaliilor. Într'o conferință ținută zilele acestea sub conducerea protopresbiterului nostru T. V. Gheaja, frumășii români au hotărât a face tot posibilul, ca adunarea din Hațeg să se numere între cele mai reușite din toate punctele de vedere. Un comitet arangiator local s'a constituit din domni: T. V. Gheaja, president, vicariul Nicolae Nestor și A. Bărsan vice-president, — cu însărcinarea de a chibzui asupra modului de primire, cum și despre festivitățile ce se vor pune la cale. (a—b.)

Diritorii ce vor a-și procura porumb (cucuruz) românesc, calitate bună, sănătoasă, cu preț moderat, să se adeseze la dl C. M. Zănescu, afacere a comisiune în Brașov, care se ocupă de mult cu această afacere.

„ȚINE-L MO”

— SNOAVĂ —

Citise Dănciuc pe Bujor haiducul și hai să se facă și el haiduc.

— Ști ce taică, m'am hotărât se ma fac haiduc!

— D. ce, hai nebunit, mo danciule, vrei sa te hmoare potera?!

Dar' țigănușul își puse în cap asta și n'o lăsă cu nici un preț. Își luă o secure și o porni la pădure.

Pe țăz-său însă nu-l lăsa inima pe de o parte ca să-l apere la nevoe, pe de alta să ia și el o parte la împărțeală, de se duse după el.

Țiganu se urcă într'un pom ca să nu-l

vadă dănciuc. Țigănușului îi era frică să se afunde în pădure și hai se puse la pândă în marginea drumului în tuși.

Eacă trece pe colo un român călare, țigănușul strigă de colo:

— Stai mo, nu vezi ca m'am facut haiduc? Scoate banii și tutun din buzunar! Bietul țigănuș d'abea vorbea, neindrăznind să iasă din tuși.

Romănu scoase din buzunar un pistol încercat, și îl îndreptă în tușiul de unde auzise glasul. Dar' țiganul al bătrân din pom începu să strige:

— Fugi mo romanico, nu vezi ca suntem o sută!?

Romănu văzu cu cine are a face și ca să-i sperie mai rău, trase un foc în vânt.

De odată se auzi o huruitură, bietu țigan căzu din pom de frică și porni să fugă strigând:

— Ține-l mo, Danciule, ca ma duc acas s'aduc și pe hai-l'anți!

Poșta redacției

Z. Dobrotă, Șeica. S'a primit cu multă plăcere. Ne pare bine. Cât despre cei-ce bîrfesc, lasă-i în plata Domnului; nici un om de treabă n'a trecut prin lume fără a fi bîrfit. Cristos a fost D-zeu și totuși fari-seii fățarnici l'au restignit.

T. Mornăilă, Șimand. Se va publica în numărul viitor.

Mai multe Mulțumite publice prădite se vor publica după sârbători, pe rena D'asemeni și corespondențele. Acum e înaltzeală mare.

Poșta administrației.

D-lui Ștefan Russu, Orlaca. Del noi vi se expediază regulat sub nr. 151 al fășiei de adrese. Smintă e la poștari D-tre, rog să cercetați.

George Pop, Kapnikbánya; Nicolae Moldovan, Șilea-Maghiară: același răspuns.

CONVOCARE.

Adunarea generală constituantă a asocierii de credit și economii „CIGHERIANA” se va ține

Joi, în 25 Aprilie (5 Maiu) 1898 în Seleuș

Szölös-Csigerél, la orele 2 p. m. în localul școlii I., gr.-or. români.

OBIECTE:

1. Alegerea unui președinte și unui notar ad hoc, precum și a duor bărbați de încredere.

2. Raportul comitetului fondator.

3. A lua conștient cu privire la întemeierea asocierii.

4. Desbaterea și staverirea statutelor.

5. Alegerea comitetului de supraveghiere.

6. Deciderea în privința absolutivului membrilor fondatori.

7. Designarea foii, în care au să apară publicațiunile asocierii.

8. Eventuale propuneri.

Seleuș — Szölös-Csigerél, în 12 Aprilie n. 1898.

În numele comitetului fondator.

I. Șerădan m. p., Iul. Butariu m. p.,

președinte notar.

ULTIME ȘTIRI

Washington, 14 Aprilie.

Comisia afacerilor externe a congresului în raportul ce a înaintat s'a rostit pentru războiu cu Spania.

În decursul discuțiunii s'au întâmplat scene grozave. Radicalii s'au luat la bătaie cu ceilalți colegi ai lor din Congres, din cauză că aceștia n'au vrut să declare imediat războiul. Sunt mai mulți răniți. Scandalul abea s'a potolit după ce a intervenit vestitul general Handerson, care i-a ocărît rău pe cei ce se băteau.

Madrid, 15 Aprilie.

Don Carlos invită pe toți aderenții săi să lupte pentru Spania, împotriva străinilor.

Editor: Aurel Popovici-Bărcănu
Redactor responsabil: Ioan Russu Sirianu.

VIN DE MÄDERAT!!!

154 1-3

Doritorii de a cumpăra vin curat și bun de **Mäderat**, sunt rugați a se adresa la **George Hălmăgian, negustor și proprietar de vii în Mäderat p. u. Pancota**, care dispune de vinuri bune și curate și le vinde cu **30 cr. litra**

CZIGELBRIER & BERTA

Arad, piața Andrassy Nr. 3.

Negustorie de ferării și de instrumente pentru comerț și industrie.

Își recomandă magazinul lor bogat asortat cu tot felul de marfă de fer, cu instrumente indigene și din străinătate pentru toate soiurile de industrie, cu ferării pentru clădiri, cu cele necesare la edificări, ca traverse (bârne de fer), cuptoare (sobe) cuptoare de fier,

artici din bransa economiei, pluguri etc.

mai departe instrumente pentru vierit: stropitoare de perenospora, sistem Vermorel, de soiul cel mai nou, îmbunătățit, cuțite de altoit, foarfeci pentru lucrări în viie, etc.

Mare asortiment în artici pentru arangiere de culine.

Pe lângă serviciu prompt cele mai echitabile prețuri.

La dorință, trimitem preț-curenturi francate.

Pentru binevoitoriu sprijin se roagă cu toată stima

154 2--4

Czigelbrier și Berta.

In prăvălie se primește un învătăcel din casă bună.

Banca generală de asigurare mutuală.

(33) 46--

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă condițiunile cela mai favorabile:

1. în contra pericolului de foc și exploziune; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile etc;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri să dau, și oferte de asigurări să primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal prin

Agentura principală din Arad.

(Strada Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan, etagiul al II.)
precum și prin agenturile cercuale și speciale.

CZIGELBRIER & BERTA

Arad, piața Andrassy Nr. 3.

Negustorie de ferării și de instrumente pentru comerț și industrie.

Își recomandă magazinul lor bogat asortat cu tot felul de marfă de fer, cu instrumente indigene și din străinătate pentru toate soiurile de industrie, cu ferării pentru clădiri, cu cele necesare la edificări, ca traverse (bârne de fer), cuptoare (sobe) cuptoare de fier,

artici din bransa economiei, pluguri etc.

mai departe instrumente pentru vierit: stropitoare de perenospora, sistem Vermorel, de soiul cel mai nou, îmbunătățit, cuțite de altoit, foarfeci pentru lucrări în viie, etc.

Mare asortiment în artici pentru arangiere de culine.

Pe lângă serviciu prompt cele mai echitabile prețuri.

La dorință, trimitem preț-curenturi francate.

Pentru binevoitoriu sprijin se roagă cu toată stima

154 2--4

Czigelbrier și Berta.

In prăvălie se primește un învătăcel din casă bună.

Cel mai sensational roman al literaturii moderne. În limba engleză s'a vîndut în cincizeci de mii de exemplare. Succes colosal. Tradus în toate limbile europene.

In românește de Afîn dela Tuscia a apărut acum.

TRILBY

Prețul unui exemplar: direct fl. 1.30. În librăriile din monarhie fl. 1.60. În România și străinătate 4 lei.

133 8-10

Deposit general:

Afin dela Tuscia, tipografia Uhrmann, Temesvár Ungaria.

Înființată la 1863.

Înființată la 1863.

EREDELE

LUI

IOSIF SOMMER

in Arad, piața Andrassy Nr. 13.

158 2-3

Cea mai vechiă și mai mare prăvălie de marfă exclusiv pentru modă de bărbați.

Mare Deposit de cele mai moderne pălării pentru bărbați, copii și băieți, cum și de pălării protești în toate formele și de toate calitățile, de asemenea deposit de albituri de cea mai bună calitate, de cămeși albe, colorate, cu pept întărit, ori moale, imenei (ismene), cravate de rari specialități, plastroane (pepturi de cămașă) moderne, gulere, manșete, bretele și marama, cum și de tot soiul de mănuși, umbrele și ploiere.

Specialități în chipiuri de sport,

pe seama bicicliștilor veritabile suvetters engleze lucii și în colorii moderne, diferite feluri de ciorapi scurți și lungi, de asemenea și camachmii împlețiți, ori de piele.

NOUĂ PRAVALIE

DE

VESTMINTE BĂRBĂTEȘTI ȘI DE COPII**ÎN ARAD.**

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public, că prăvălia mea de până acum,

de ghete, pălării și obiecte de modă pentru bărbați:

'mi-am îmbogățit'o prin

un depou de vestminte bărbați și de copii.

Vestmintele sunt fine și ieftine, pe fiecare bucată e pus „prețul fix“ cât se poate mai mic

Ținerea marfei peste timpul sezonului, în prăvălia mea este eschisă.

În prăvălia mea se pot căpata acum tot felul de artici aparținători branșei îmbrăcămintelor, onoratul public prin comanda făcută la mine, poate deci să facă crutare de timp și de bani.

Recomandându-mi noua întreprindere bunăvoinței și sprijinului on. public cumpărător, rămân

cu distinsă stimă:

(149) 3-3

LUDOVIC MÁRKUS

Arad, strada Andrassy Nr. 17